

UZASADNIENIE

Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 marca 2018 r. w sprawie udzielania przez Bank Gospodarstwa Krajowego pomocy *de minimis* w formie gwarancji spłaty kredytów (Dz. U. z 2021 r. poz. 634), zwane dalej „rozporządzeniem”, stanowi wykonanie delegacji zawartej w art. 34a ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz. U. z 2022 r. poz. 1613), zwanej dalej „ustawą”.

Stosownie do art. 34a ust. 4 pkt 2 ustawy minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki oraz tryb udzielania w ramach programów rządowych w formie gwarancji Banku Gospodarstwa Krajowego, zwanego dalej „BGK”, pomocy *de minimis*, uwzględniając konieczność realizacji celów określonych w rządowych programach poręczeniowo-gwarancyjnych, zwanych dalej „programami rządowymi”, oraz efektywnego i skutecznego wykorzystania poszczególnych rodzajów pomocy, a także zapewnienia przejrzystości udzielania tej pomocy i jej zgodności z rynkiem wewnętrznym.

Zgodnie z art. 34a ust. 1 ustawy BGK może udzielać, we własnym imieniu i na własny rachunek, gwarancji w ramach programów rządowych, obejmujących w szczególności projekty:

1) realizowane z wykorzystaniem środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej oraz międzynarodowych instytucji finansowych w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - *Prawo bankowe* (Dz. U. z 2021 r. poz. 2439, z późn. zm.),

2) infrastrukturalne,

3) związane z rozwojem sektora mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców, zwanych dalej „MŚP”,

4) z zakresu ochrony środowiska,

5) w obszarze szkolnictwa wyższego i nauki,

6) z zakresu ochrony zdrowia

- w tym realizowane z wykorzystaniem środków publicznych.

Jak wskazano powyżej, gwarancje te mogą stanowić m. in. pomoc *de minimis* (art. 34a ust. 2 ustawy).

Rozporządzenie określa szczegółowe warunki oraz tryb udzielania pomocy *de minimis*, w formie gwarancji BGK, w ramach programu rządowego.

Programem rządowym określającym zasady udzielania ww. gwarancji BGK jest program pn. „Wspieranie przedsiębiorczości z wykorzystaniem poręczeń i gwarancji Banku Gospodarstwa Krajowego”. Określono w nim m. in. katalog instrumentów poręczeniowo-gwarancyjnych pozostających w dyspozycji BGK.

Wskazana w rozporządzeniu pomoc jest udzielana jako pomoc *de minimis* zgodnie z przepisami rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str. 1, z późn. zm.).

Zgodnie z rozporządzeniem (§ 5 ust. 1 rozporządzenia) pomoc *de minimis* jest udzielana MŚP w formie udzielanych przez BGK gwarancji spłaty kredytów.

Gwarancja może obejmować kredyty wchodzące w skład portfela kredytów, stanowiącego zbiór pojedynczych kredytów, dla którego łączną kwotę limitu gwarancji udzielanych na określony czas określa umowa zawarta pomiędzy BGK a bankiem kredytodawcą (§ 5 ust. 3 rozporządzenia).

W nawiązaniu do aktualnej oferty gwarancyjnej BGK (zawierającej m. in. gwarancje dla leasingu) i planów BGK przewidujących utrzymanie w ofercie BGK tych gwarancji, Minister Finansów uznał za zasadne rozpoczęcie prac nad zmianą rozporządzenia, która umożliwiłaby obejmowanie gwarancjami spłaty nie tylko kredytów (finansowanych przez banki), ale także innych zobowiązań, czyli właśnie leasingu i np. faktoringu (finansowanych odpowiednio przez różne instytucje finansowe, w tym banki). Rozszerzenie możliwości obejmowania przez BGK gwarancją innych, nie będących kredytem, zobowiązań w ramach programów rządowych jest zgodne z dyspozycją art. 34a ust. 1 ustawy i może mieć pozytywny wpływ na sektor MŚP.

Celem zmian ujętych w projekcie rozporządzenia Ministra Finansów *zmieniającego rozporządzenie w sprawie udzielania przez Bank Gospodarstwa Krajowego pomocy de minimis w formie gwarancji spłaty kredytów*, zwanego dalej „*rozporządzeniem zmieniającym*”, jest zatem zapewnienie możliwości obejmowania gwarancjami BGK, stanowiącymi pomoc *de minimis*, spłaty nie tylko kredytów - finansowanych przez banki (jak ma to miejsce obecnie), ale także innych zobowiązań (finansowanych odpowiednio, jak zaznaczono powyżej, przez różne instytucje finansowe, w tym banki).

Gwarancja, o której mowa w rozporządzeniu, po wejściu w życie rozporządzenia zmieniającego, będzie mogła obejmować zatem nie tylko, jak dotychczas, kredyty wchodzące w skład portfela kredytów, stanowiącego zbiór pojedynczych kredytów, dla którego łączną kwotę limitu gwarancji udzielanych na określony czas określa umowa zawarta pomiędzy BGK a bankiem kredytodawcą, ale także inne zobowiązania wchodzące w skład portfela innych zobowiązań, stanowiącego zbiór pojedynczych umów cywilnoprawnych, dla którego łączną kwotę limitu gwarancji udzielanych na określony czas określi umowa zawarta pomiędzy BGK a instytucją finansową, np. bankiem, czy firmą leasingową, w której zobowiązania te zostały zaciągnięte (§ 1 pkt 2 lit. c rozporządzenia zmieniającego).

Gwarancją nie będą obejmowane zobowiązania inne niż kredyty, o których mowa powyżej, zaciągnięte przed wejściem w życie rozporządzenia zmieniającego, tj. przed dniem 1 stycznia 2023 r., ponieważ zarówno gwarancje dla leasingu, jak i dla faktoringu są udzielane przez BGK do dnia 31 grudnia 2022 r. w oparciu o inne, niż pomoc *de minimis*, reżimy pomocy, tj. w oparciu o:

- 1) rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 26 lipca 2022 r. w *sprawie udzielania przez Bank Gospodarstwa Krajowego pomocy publicznej w formie gwarancji transakcji leasingowych w związku ze skutkami COVID-19* (Dz. U. poz. 1592) - w przypadku gwarancji dla leasingu;
- 2) Komunikat Komisji - *Tymczasowe kryzysowe ramy środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki po agresji Rosji wobec Ukrainy* (Dz. Urz. UE C1131 z 24.03.2022, s. 1) - w przypadku gwarancji dla faktoringu.

W związku z powyższym w rozporządzeniu wprowadza się następujące zmiany:

- 1) tytuł rozporządzenia po zmianie otrzyma brzmienie: „*w sprawie udzielania przez Bank Gospodarstwa Krajowego pomocy de minimis w formie gwarancji spłaty kredytów lub innych zobowiązań*” (§ 1 pkt 1 rozporządzenia zmieniającego);
- 2) w § 1 pkt 2 lit. a rozporządzenia zmieniającego przewiduje się zmianę § 5 ust. 1 rozporządzenia, w wyniku której pomoc *de minimis* będzie mogła być udzielana MŚP w formie gwarancji BGK spłaty nie tylko kredytów ale również innych zobowiązań;

- 3) w § 1 pkt 2 lit. b rozporządzenia zmieniającego przewiduje się zmianę § 5 ust. 2 rozporządzenia, w wyniku której gwarancja obejmować będzie nie więcej niż 80 % kwoty kredytu lub innego zobowiązania;
- 4) w § 1 pkt 2 lit. c rozporządzenia zmieniającego przewiduje się zmianę § 5 ust. 3 rozporządzenia, w wyniku której, jak zaznaczono powyżej, gwarancja, o której mowa w rozporządzeniu, będzie mogła obejmować nie tylko, jak dotychczas, kredyty wchodzące w skład portfela kredytów, stanowiącego zbiór pojedynczych kredytów, dla którego łączną kwotę limitu gwarancji udzielanych na określony czas określa umowa zawarta pomiędzy BGK a bankiem kredytodawcą, ale także inne zobowiązania wchodzące w skład portfela innych zobowiązań, stanowiącego zbiór pojedynczych umów cywilnoprawnych, dla którego łączną kwotę limitu gwarancji udzielanych na określony czas określa umowa zawarta pomiędzy BGK a instytucją finansową, w której zobowiązania te zostały zaciągnięte;
- 5) w § 1 pkt 3 rozporządzenia zmieniającego przewiduje się zmianę § 6 ust. 1 rozporządzenia, w wyniku której wniosek o udzielenie gwarancji - w konsekwencji przyjęcia powyższego rozwiązania - będzie składany przez MŚP odpowiednio do banku kredytodawcy albo instytucji finansowej, w której zostało zaciągnięte inne zobowiązanie.

Zgodnie z § 2 rozporządzenia zmieniającego pomoc *de minimis* w formie gwarancji spłaty innych zobowiązań, o których mowa w § 5 ust. 3 pkt 2 rozporządzenia zmienianego w § 1, w brzmieniu nadanym niniejszym rozporządzeniem, może obejmować inne zobowiązania zaciągnięte od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

Wejście w życie rozporządzenia zmieniającego, przewidziane na dzień 1 stycznia 2023 r. (§ 3 rozporządzenia zmieniającego), rozszerzy ofertę gwarancji BGK kierowanych do przedsiębiorców z sektora MŚP, stanowiących pomoc *de minimis*, a tym samym wpłynąć może nie tylko na rozwój tego sektora, ale i danego regionu, a finalnie także gospodarki kraju.

Od początku funkcjonowania instrumentu wsparcia BGK udzielił do końca września 2022 r. gwarancji *de minimis* na kwotę 152,5 mld zł, co umożliwiło uruchomienie akcji kredytowej dla MŚP, na kwotę 237,2 mld zł. Z gwarancji *de minimis* skorzystało już 235 730 przedsiębiorców.

Z uwagi na konieczność pokrywania przez BGK ryzyka działalności bankowej ponoszonego w związku z realizacją programów rządowych polegających na udzielaniu poręczeń i gwarancji, w ustawie funkcjonuje rozwiązanie, zgodnie z którym minister właściwy do spraw finansów publicznych jest zobowiązany do przekazywania środków na zwiększenie funduszu statutowego BGK, z uwzględnieniem konieczności pokrycia przez BGK takiego ryzyka (art. 34e ustawy).

Ponadto, w ustawie funkcjonuje model finansowania kosztów i wydatków związanych z udzielaniem przez BGK gwarancji, zgodnie z którym, zamiast budżetowego finansowania większości wydatków i kosztów z tytułu udzielonych gwarancji stanowiących pomoc publiczną i pomoc *de minimis*, stworzony został montaż finansowy środków uwolnionych z instrumentów finansowych programów operacyjnych szczebla centralnego obecnej i minionej perspektywy finansowej Unii Europejskiej, środków realokowanych z kapitałów BGK oraz ewentualnej, dobrowolnej partycypacji interesariuszy w dowolnym przedziale czasowym. Środki te są gromadzone w utworzonym z dniem 1 stycznia 2018 r. w BGK *Krajowym Funduszu Gwarancyjnym*, zwanym dalej „KFG”.

Dodatkowo, jednym ze źródeł zasilania KFG o charakterze uzupełniającym i płynnościowym pozostał nadal budżet państwa. Jednakże środki z budżetu państwa przekazywane będą przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych w wysokości umożliwiającej pokrycie kosztów i wydatków związanych m. in. z udzielanymi gwarancjami *de minimis*, o ile nie znajdą one pokrycia w innych środkach zgromadzonych w KFG. Zakładając dodatkową akcję gwarancyjną w oparciu o projektowaną zmianę rozporządzenia na poziomie 1,6 mld zł gwarancji rocznie, możliwe finansowanie ze środków budżetu państwa na ten cel w latach 2023-2032 może wynieść 635,8 mln zł.

Warunki i terminy przekazywania środków budżetowych oraz szczegółowe warunki i tryb udzielania gwarancji, a także warunki i tryb pobierania opłat prowizyjnych z tytułu udzielonych gwarancji, na podstawie art. 34c pkt 1 i 2 ustawy, określa umowa zawarta między ministrem właściwym do spraw finansów publicznych a BGK.

Ocena przewidywanego wpływu rozporządzenia zmieniającego na MŚP, zgodnie z art. 66 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – *Prawo przedsiębiorców* (Dz. U. z 2021 r. poz. 162, z późn. zm.)

Rozporządzenie zmieniające nie ogranicza praw majątkowych ani praw wobec administracji publicznej oraz nie nakłada obowiązków, w tym wobec administracji publicznej. Przepisy rozporządzenia zmieniającego powinny mieć pozytywny wpływ na rynek pracy w sektorze MŚP.

Proponowana zmiana rozporządzenia ma na celu kontynuację ułatwienia przedsiębiorcom z sektora MŚP dostępu do finansowania działalności. Oferowanie przez BGK gwarancji stanowiących pomoc *de minimis* umożliwi też utrzymanie wzrostu popytu ze strony MŚP na instrumenty gwarancyjne oferowane przez Rząd i utrzymanie aktywności inwestycyjnej.

Rozporządzenie zmieniające jest zgodne z prawem Unii Europejskiej.

Rozporządzenie zmieniające nie wymaga przedstawienia organom i instytucjom Unii Europejskiej w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 decyzji Rady 98/415/WE z dnia 29 czerwca 1998 r. w sprawie konsultacji Europejskiego Banku Centralnego udzielanych władzom krajowym w sprawie projektów przepisów prawnych (Dz. Urz. WE L 189 z 03.07.1998, str. 42; Dz. Urz. UE Polskie Wydanie Specjalne rozdz. 1, t. 1, str. 446) rozporządzenie zmieniające nie wymaga konsultacji z Europejskim Bankiem Centralnym.

Rozporządzenie zmieniające nie podlega procedurze notyfikacji zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) w związku z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – *Regulamin pracy Rady Ministrów* (M.P. z 2022 r. poz. 348) rozporządzenie zmieniające zostanie udostępnione w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.